

School Gardening
Resources

PRIMARY LEVEL

BORD BIA
IRISH FOOD BOARD

Ag fás Cairéad ar Scoil

Tráth na Bliana

Aibreán

Aidhm

Chun taispeáint do pháistí conas cairéid luatha a fhás ionas gur féidir leo iad a bhaint agus a ithe amh roimh laethanta saoire an tsamhraidh.

Acmhainní de dhíth

Síolta orgánacha cairéid luatha mar 'Early Nantes', sean-araid phlaisteach (is féidir é seo a cheannach i roinnt siopaí crua-earraí) nó leaba ardaithe, saor ó mhóin múirín, múirín gairdín, gaineamh gairneoireachta, ithir saor ó chlocha (úsáid criathar gairdín chun é seo a bhaint amach), buidéil phlaisteacha folamh, druil agus béalmhír leathan 10cm, sean mhála plaisteach, peann agus lipéad, roghnach: teirmiméadar ithreach, bionet.

Ábharthacht Thraschuraclaim

OSIE: Dúile beo, iniúchadh / taighde, taifeadadh, breathnú
Mata: Foghlaim ghníomhach ag ttomhas, ag taifeadadh
Litearthacht: Focail nua, scríobh, litriú
Ealaín: Comharthaí, grianghraif a dhéanamh
Curacclam Neamhfhoirmiúil: Food Dudes, Bia Sláintiúil, Discover Primary Science Eolaíocht

Ag cur

1. Má tá leaba ardaithe agat, ní mór duit ar dtús aon fiall atá ag fás ann a bhaint. Ansin ní mór duit neart múirín de dhéantús an bhaile a thochailt isteach, múirín glasraí nó dea-lobhadh aoileach capall sa leaba. Caithfear é seo a dhéanamh san fhómhar mar ní maith le cairéid úr ábhar orgánach. Clúdaigh le polaitéin thar an ngeimhreadh.
2. I mí Aibreáin forcáil an leaba ag baint clocha beaga agus ag briseadh suas cnapán. Má tá rochtain ar theirmiméadar ithreach, cuir san ithir agus nuair a fheictear 10°C rialta sa leaba is féidir na cairéid a chur.
3. Úsáid sreangán ceangailte le dhá mhaide dhíreacha nó cannaí chun línte díreacha a fháil timpeall 20cm óna chéile. Ar na línte seo déan druileanna 2cm domhain agus cuir na síolta go tanaí feadh iad. Clúdaigh agus uiscigh go maith. Tógfaidh siad faoi 17 lá le péacadh.

Iarchúram

Nuair a bhíonn na síológa thart ar 8 cm ar airde agus péire duilleoga tanaí amháin ar a laghad orthu timpeall 5cm óna chéile. Uiscigh go maith roimh é seo a dhéanamh. Déan múirín de na síológa tanaíthe láithreach sula bhfaigheann an cuil cairéid a boladh. Beireann an cuil seo uibheacha san ithir agus nuair a thagann siad amach mar chruimheanna, tollann siad poill sna cairéid. Is féidir cosc a chur uirthi rochtain a fháil ar an gceapach má chuirtear fonsaí sreinge clúdaithe le Bionet os a chionn díreach tar éis cur. Is féidir bionet a cheannach ar líne ó sholáthraithe gairdín orgánach. Tar éis trí nó ceithre seachtaine ina dhiaidh sin beidh sé tanaí arís toisc go bhfuil síológa atá mall chun péacadh tar éis fás sa spásanna tanaíthe.

Buainteoireacht

Is féidir na cairéid a bhaint tar éis thart ar 10 seachtaine.

Ag fás in araid

Is féidir leis an gcuil cairéid cairéid a mhilleadh. Mar sin féin, ní féidir léim níos airde ná 60cm, mar sin tá araid foirfe le haghaidh fáis cairéid. Ullmhaigh bosca bruscair i mí Feabhra chun cairéid a chur sa seomra ranga i mí an Mhárta. Déan poill dhraenála sa bhonn le béalmhír druilire cothrom 10mm. Lión isteach laistigh de 15cm go 20 cm den bharr le buidéil phlaisteacha srl. chun mórchóir a sholáthar. Clúdaigh seo le mála polaitéin agus poill dhraenála pollta ann.

D'fhéadfadh múinteoir agus rang tástáil a dhéanamh ar chairéid a fhás i trí mheán éagsúla má tá rochtain agat ar thrí haraid bhruscair.

Meánach 1: Measc ithir mhaith (dúrabhán), múirín saor ó mhóin agus gaineamh gairneoireachta le chéile i gcóimheas 2:2:1 agus cuir ar bharr an mhála laistigh de 2.5 cm den imeall.

Meánach 2: Bain úsáid as múirín gairdín maith, atá síothlaithe go maith, agus lón mar atá thuas.

Meánach 3: Lón an bosca bruscair le múirín saor ó mhóin.

Fág sa seomra ranga é. Cuir isteach teirmiméadar ithreach isteach Sa mheascán. Nuair a shroicheann an teocht de na meascáin 10 gcéim cuir síolta cairéad luath-aibiú go tanaí. Clúdaigh go héadrom le hithir mhín nó vermicilít agus uiscigh le mion sprae. Tógfaidh siad thart ar 17 lá chun péacadh. Nuair atá ar a laghad péire duilleoga tanaí ar na cairéid mar atá do na leaba ardaithe thuas. Ná lig don mheán fáis triomú. Fág na boscaí bruscair amuigh i mí Aibreáin. Ba chóir duit a bheith ag ithe na gcairéad thart ar 10 go 12 seachtaine tar éis iad a chur.

Sláinte agus Sábháilteacht

- ★ Nigh lámha tar éis cur.
- ★ Seiceáil cairéid bainte roimh iad ithe amh le féachaint an ndearnadh ionsaí orthu ag larbhaí an chuil chairéid.
- ★ Nigh go maith sula n-itheann tú iad amh.
- ★ Cinntigh go n-úsáidtear uirlisí agus go stóráiltear iad go sábháilte i gcónaí.

